

Aukštesnės instancijos teismas atmetė panevėžiečio A. V. apeliacinį skundą dėl teismo sprendimo negaliojančiais pripažinti sandorius, kuriais garbaus amžiaus neįgali panevėžietė savo turtą perleido vienam labdaros ir paramos fondui bei jo vadovams, o pati netrukus atsidūrė globos namuose. Skundą išnagrinėjęs teismas konstatavo, kad viešąjį interesą ginančios Panevėžio apygardos prokuratūros ieškinys iš tiesų buvo pagrįstas ir tenkintinas.

Ginti viešąjį interesą prokuratūra ėmė gavusi Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų skyriaus pareiškimą dėl įtarimų sukėlusių sandorių, po kurių viena neįgali panevėžietė liko be jai iki tol priklausiusio nekilnojamojo turto.

2017 metų kovo 30 dieną panevėžietis A. V. kreipėsi į savivaldybę dėl socialinės globos skyrimo 90-metei M. V. K. ir jos apgyvendinimo globos namuose. Vyras pateikė prieš 2 mėnesius notaro patvirtintą įgaliojimą, kad yra teisėtas minėtos panevėžietės atstovas.

Kai skiriama ilgalaikė socialinė globa, yra būtina gauti duomenis apie neįgaliojo turimą nekilnojamąjį turtą iš Registrų centro. Socialiniams darbuotojams gauta informaciją apie būsimos globotinės sandorius pasirodė įtartina.

Paaiškėjo, kad 2017 metų vasario 17 dieną ši garbaus amžiaus moteris pasirašė mainų sutartį su panevėžiečiu S. M., pagal kurią savo 34 kvadratinų metrų dydžio butą iškeitė į bendrabučio tipo 19 kvadratinų metrų dydžio būstą. Pastarojo rinkos vertė – 3,5 tūkst. eurų, kai anksčiau turėto – 14,5 tūkst. eurų. Butų keitimas įvykdytas be piniginių priemonių.

Nepraėjus nei dviems mėnesiams, balandžio pradžioje, naująjį savo butą senutė padovanojo labdaros ir paramos fondui, kuriam tuo metu vadovavo A. V., o vėliau vadovu tapo butais su ja susikeitęs S. M. Taip pat iš pateiktų dokumentų paaiškėjo, kad 2017 metų sausio pabaigoje pas notarę buvo ne tik surašytas įgaliojimas, bet ir testamentas, kuriuo minėta moteris visą savo turtą po mirties palieka A. V.

Tyrimą atlikęs Panevėžio apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prokuroras Remigijus Senkus, gindamas viešąjį interesą, 2017 metų liepos mėnesį kreipėsi į teismą, ginčydamas minėtos panevėžietės sudarytus įgaliojimą, testamentą, mainų, dovanojimo su uzufrukto nustatymu sutartis.

Prokuroras rėmėsi liudytojų parodymais bei gydytojų ir teismo ekspertų pateiktomis išvadomis apie senutės sveikatos būklę. Tyrimo metu surinkti duomenys leido įtarti, kad šių svarbių dokumentų surašymo metu moteris sirgo ir nesuprato savo veiksmų reikšmės bei negalėjo jų valdyti.

Apklausus liudytojus paaiškėjo, kad į minėtą labdaros ir paramos fondą 2017 metų sausio 23 dieną kreipėsi senutės kaimynė. Ji pranešė, kad vieniša moteris nepajėgia savimi pasirūpinti – sutrikusi jos atmintis, orientacija, ji negali pasirūpinti asmens higiena, susitvarkyti būsto, sumokėti mokesčių. Fondo atstovai atvyko ir jau po kelių mėnesių senutė atsidūrė globos namuose, o jos nekilnojamas turtas – labdaros ir paramos fondo bei jo vadovų rankose. Globos namuose M. V. K. gyveno iki pat savo mirties šių metų vasarį.

Iš byloje esančių medicininių dokumentų išrašų matyti, kad šiai panevėžietei nuo 2017 metų kovo 15 dienos nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis. Jį nustatant specialistai konstatavo, kad dėl moterį kamuojančių ligų prasmingas kontaktas apsunkintas. Medikai nustatė, kad senutę sveikatos sutrikimai kamavo ir žymiai anksčiau, dar prieš jai ėmus bendrauti su labdaros ir paramos fondo atstovais, o 2017 metų sausį–balandį sudarant testamentą, surašant įgaliojimą ir atliekant kitus sandorius ji negalėjo suprasti savo veiksmų reikšmės ir jų valdyti.

Šiomet gegužę Panevėžio apylinkės teismo Panevėžio rūmai, įvertinę visus civilinėje byloje pateiktus duomenis, nusprendė Panevėžio apygardos prokuratūros ieškinį patenkinti. Teismo sprendimu pripažinti negaliojančiais ir panaikinti senutės įgaliojimas A. V. disponuoti jos turtu, testamentas, butų mainų ir dovanojimo sutartis. Teismas taip pat nusprendė taikyti restituciją – grąžinti moters anksčiau turėtą butą jos nuosavybėn. Kadangi moteris mirė, jos turtą turėtų paveldėti valstybė.

Šį sprendimą A. V. apeliacine tvarka apskundė Panevėžio apygardos teismui. Tačiau ir antros instancijos teismas nebuvo palankus senutės „gelbėtojams“. Lapkričio 12 dieną apelianto skundas atmestas, paliktas galioti pirmos instancijos teismo sprendimas.

Generalinės prokuratūros Komunikacijos skyriaus
vyriausioji specialistė Rasa Stundžienė

